

*Εισαγωγική Ομιλία Διευθυντή ΚΕ.ΜΕ.Α. στο Workshop
«Ολοκληρωμένη Προσέγγιση του Εγκλήματος της Εμπορίας
Ανθρώπων: Αναγνώριση, Πρόληψη, Αντιμετώπιση»*

Κυριακή, 25 Οκτωβρίου 2015

Κυρίες και κύριοι καλημέρα σας,

Είναι ιδιαίτερη χαρά να βρίσκομαι σήμερα εδώ ανάμεσα σας

Θέλω να συγχαρώ τον Εθνικό Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων κύριο Ηρακλή Μοσκόφ για την υλοποίηση αυτής της πρωτοβουλίας, και να τον ευχαριστήσω για την πρόσκληση που απηύθυνε στο ΚΕ.ΜΕ.Α., για τη διοργάνωση του εργαστηρίου με τίτλο «Ολοκληρωμένη Προσέγγιση του Εγκλήματος της Εμπορίας Ανθρώπων: Αναγνώριση, Πρόληψη, Αντιμετώπιση» στην οποία ανταποκριθήκαμε με πολύ μεγάλη χαρά θετικά και στο οποίο συμμετέχουν διακεκριμένες προσωπικότητες με έντονη και πολύχρονη δράση.

Είναι πολύ σημαντική η συγκεκριμένη πρωτοβουλία για το μήνυμα που πρέπει να περάσει, η ανάγκη συνεργασίας διωκτικών και δικαστικών αρχών, κοινωνίας των πολιτών και τοπικής αυτοδιοίκησης, χωρών και διεθνών οργανισμών, αλλά κυρίως των πολιτών σε καθημερινό επίπεδο. Αυτή η συνεργασία γίνεται σήμερα πράξη από όλους που βρίσκονται εδώ και θα προσεγγίσουν, πραγματικά ολοκληρωμένα, το έγκλημά της εμπορίας ανθρώπων.

Κυρίες και κύριοι,

Η εμπορία και η εκμετάλλευση ανθρώπων είναι μία από τις πιο φριχτές αλυσίδες του ανθρώπινου πόνου, είναι η σύγχρονη εκδοχή της σκλαβιάς και του δουλεμπορίου. Σταθερά, τα κέρδη που αποφέρει στα δίκτυα του οργανωμένου εγκλήματος είναι τόσο υψηλά που συγκρίνονται μόνο με τα αντίστοιχα από το εμπόριο όπλων και ναρκωτικών. Η φύση του είναι σύνθετη και διασυνοριακή, οπότε και η πρόληψη και η αντιμετώπισή του απαιτεί τη συνεργασία πολλών και

διαφορετικών φορών, όχι μόνο σε εθνικό επίπεδο, αλλά και διασυνοριακά.

Μια από τις σοβαρότερες απειλές για την εσωτερική ασφάλεια της χώρας μας είναι το οργανωμένο έγκλημα, τα δίκτυα του οποίου είναι σήμερα περισσότερο περίπλοκα με δραστηριότητες διεθνούς εμβέλειας. Μεταξύ των πολλαπλών διαφορετικών μορφών του οργανωμένου εγκλήματος, η εμπορία ανθρώπων, κατατάσσεται στις πρώτες θέσεις, ενώ εξελίσσεται διαρκώς σύμφωνα και με τις μεταβαλλόμενες κοινωνικό-οικονομικές συνθήκες. Ανάμεσα στις πολλές μορφές που λαμβάνει η εμπορία ανθρώπων είναι η σεξουαλική εκμετάλλευση, η καταναγκαστική εργασία, η παιδική εργασία, η εμπορία οργάνων, η επαιτεία κ.α.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, από το 2002 και έπειτα, ο αριθμός των θυμάτων εξαναγκαστικής εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της καταναγκαστικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης, ξεπέρασε τα 22 εκατομμύρια σε παγκόσμιο επίπεδο και η εμπορία παιδιών τα 6 εκατομμύρια. Χαρακτηριστικό της πολυπλοκότητας του ζητήματος είναι το γεγονός ότι θύματα προερχόμενα από 136 χώρες έχουν καταλήξει σε 118 χώρες προορισμού.

Έχουμε συνηθίσει να μιλάμε για την εμπορία ανθρώπων χρησιμοποιώντας αριθμούς για να δείξουμε το πόσο σημαντικό και περίπλοκο έγκλημα είναι, υπάρχουν όμως δύο στατιστικές κατηγορίες που προκαλούν ανατριχίλα και αιτιολογούν γιατί μιλάμε για «αόρατο» έγκλημα και για μία αλυσίδα σιωπής: μόνο 1 στους 100.000 ευρωπαίους διακινητές καταδικάζεται, ενώ μόνο το 1-2% των θυμάτων καταφέρνει να αποδράσει.

Αυτό όπως που πρέπει πραγματικά να μας προβληματίσει είναι το γεγονός πως οι κοινωνίες των χωρών βλέπουν τα θύματα της εκμετάλλευσης σε διάφορα πεδία, στο δρόμο, στα φανάρια, στα πορνεία, στα χωράφια και είτε κλείνουν τα μάτια και αδιαφορούν, είτε τους εκμεταλλεύονται εργασιακά και γίνονται συμμέτοχοι, είτε εκμεταλλεύονται σεξουαλικά τα θύματα της εμπορίας ως πελάτες.

Όλοι τους με τον έναν ή τον άλλο τρόπο είναι συμμετοχοί σε αυτή τη διαδικασία πόνου και κακοποίησης ανθρώπων, οι άνθρωποι ατομικά και οι κοινωνίες συλλογικά εμπλέκονται σε ένα έγκλημα με έντονες ανθρώπινες και κοινωνικές πτυχές. Για αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικές οι πρωτοβουλίες όπως αυτή του *Break the Chain* και οι δράσεις ευαισθητοποίησης των κοινωνιών όπως το διήμερο αυτό Φεστιβάλ.

Η στρατηγική της ΕΕ για την εξάλειψη της εμπορίας ανθρώπων 2012-2016 προσδιορίζει πέντε τομείς προτεραιότητας για την αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού.

- Εντοπισμός, προστασία και συνδρομή των θυμάτων εμπορίας
- Ενίσχυση της πρόληψης της εμπορίας ανθρώπων
- Κλιμάκωση της δίωξης των ασκούντων εμπορία ανθρώπων
- Ενίσχυση του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ βασικών παραγόντων και συνοχή των πολιτικών
- Αύξηση των γνώσεων σχετικά με όλες τις μορφές εμπορίας ανθρώπων και αποτελεσματική απάντηση στις διαφαινόμενες ανησυχίες.

Εστιάζει στην ανάγκη συμμετοχής μιας ευρύτερης σε σχέση με το παρελθόν ομάδας παραγόντων. Η ομάδα αυτή πρέπει να περιλαμβάνει αστυνομικούς, συνοριοφύλακες, υπαλλήλους επιφορτισμένους με θέματα μετανάστευσης και ασύλου, εισαγγελείς, δικηγόρους, δικαστές και δικαστικούς υπαλλήλους, επιθεωρητές στέγασης, εργασίας, υγείας, κοινωνικών υπηρεσιών και ασφάλειας, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, κοινωνικούς λειτουργούς και εργαζόμενους για νέους, οργανώσεις καταναλωτών, συνδικαλιστικές ενώσεις, οργανώσεις εργοδοτών, πρακτορεία εύρεσης προσωρινής εργασίας, γραφεία εύρεσης εργασίας και προξενικό και διπλωματικό προσωπικό, καθώς και παράγοντες στους οποίους η πρόσβαση είναι πιο δύσκολη, όπως οι νόμιμοι κηδεμόνες και οι νόμιμοι εκπρόσωποι, και οι υπηρεσίες στήριξης παιδιών και θυμάτων. Θα μπορούσαν ακόμη

να συμμετέχουν εθελοντές και άτομα που εργάζονται σε καταστάσεις σύγκρουσης.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας στην Ελλάδα το 2014 καταγράφηκαν 36 υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων, ενώ για το 1^ο τετράμηνο του 2015 13. Αντίστοιχα, όσον αφορά στα ανήλικα θύματα, το 2014 καταγράφηκαν 7 θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης, 1 θύμα εργασιακής εκμετάλλευσης και 6 για επαιτεία, ενώ για το 1^ο τετράμηνο του 2015, έχουν καταγραφεί 12 ανήλικα θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης.

Κοινό συμπέρασμα που συνάγεται από τις σχετικές έρευνες που έχουν διενεργηθεί διεθνώς είναι ότι η εμπορία ανθρώπων συνιστά μια επικερδή, πολυσύνθετη μορφή εγκλήματος, με διεθνικό χαρακτήρα, για την αντιμετώπιση της οποίας επιβάλλεται η λήψη μια δέσμης μέτρων, προγραμμάτων, ενεργειών και πρωτοβουλιών τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Η Ελλάδα αναγνωρίζει και αντιμετωπίζει την εμπορία ανθρώπων ως υψηλού κινδύνου εγκληματική δραστηριότητα, θέτοντάς την μεταξύ των βασικών της προτεραιοτήτων στον τομέα της αντεγκληματικής της πολιτικής.

Το έγκλημα της εμπορίας ανθρώπων παρά τον διεθνικό, και σε αρκετές περιπτώσεις πολυεθνικό χαρακτήρα του, διατηρεί σε σημαντικό βαθμό την τοπική ή περιφερειακή διάσταση του. Για αυτό και η μεγαλύτερη πρόκληση μίας ολιστικής προσέγγισης για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των δικτύων του οργανωμένου εγκλήματος, όπως αυτή που αναδεικνύει μέσα από το σημερινό εργαστήριο το ΚΕ.ΜΕ.Α. είναι η εξισορρόπηση ανάμεσα στο διεθνικό-διασυνοριακό χαρακτήρα και λειτουργία και στις τοπικές επιπτώσεις της δράσης τους.

Τα αόρατα θύματα, οι πραγματικά ευαίσθητοί, όπως είναι τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων, συχνά δεν αναγνωρίζονται και δεν μπορούν να προστατευτούν, είναι όμως αναγκαιότητα να απλωθεί και σε αυτούς το πέπλο της ασφάλειας. Η ασφάλεια των θυμάτων της εμπορίας ανθρώπων περνά σε πρώτη φάση από την αναγνώριση των θυμάτων, από το σπάσιμο του κύκλου της σιωπής, της συναίνεσης και

της εκμετάλλευσης. Η αναγνώριση τους ως θύματα μπορεί να οδηγήσει στο ζητούμενο, στην ελευθερία τους από το φόβο και την εκμετάλλευση. Είναι στο χέρι των κοινωνιών να γίνουν από συμμετέτοχοι στο έγκλημα, προστάτες των ευάλωτων ανθρώπων. Με αυτές τις σκέψεις κλείνω την παρέμβαση μου, εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες και συγχαίρω για μία ακόμη φορά τον Εθνικό Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων για την διοργάνωση του Φεστιβάλ με τη συμμετοχή του Κέντρου σε αυτό να είναι το πρώτο βήμα στην κατεύθυνση της ανάπτυξης μίας συστηματικής συνεργασίας μεταξύ των δύο φορέων.